



14. ՀՆԴՈՒ ՅԱՄԱՆՈՒ ԹԱԳԱՎՈՐԻ ԱՆՁԻԿՆԵՐ

Կէղնի, չէղնի օսկերիշըմ, ուրին կնիկըմ ու տղե մը: Էն մեկ օր օսկերիշ դուքան կբանի, դարվիշըմ կիգա, կասե.—Օսկերիշ, դու էդա հայով տուն ու տեիւ շըս կըռնա կառավարի, էդա տղեն տուր տանիմ, էրթանք սար, օսկի-արծաթ կբերինք, քզիկ լե կէղնի, ընծի լե:

Դարվեշն էր առավ զտղեն, գնաց:

Հէր թանքիհ էրից տղին, ասաց.— Լառ, տես դարվեշներուն ամլլաթ չկա, կէղնի օր դուպարա էնե, թողե զքզիկ սար մենակ, էրթա, իշքե՝ արև ինչ դին հ'ելավ, կըռնես զարև, կէրթաս էն հ'երկիր, կելնիս դուրս:

Դարվեշ առավ զտղեն ու գնաց: Կէրթա կելնի բանձր սարու մը գլուխ:

Կասե.— Տղա՛, հանդե ես կկարդամ, ինչ խըդար կանչորեք կան, կելնին լեզու, չէղնի քաղիս, որ կանաչ օր ասեց՝ ես օսկի խոտ եմ, արծաթ խոտ եմ, նոր կքաղիս:

Դարվեշ կարդաց ու տղեն հ'իջավ սարու տակ, կանչորեք հ'ելան լեզու, էն ասեց՝ իմ անուն ֆըլան է, ֆըլան ցավու դեղ եմ, տղեն անկաճ չէրեց, օր էկավ սըրեն օսկի, արծաթ խոտուն, էս ասեց՝ ես օսկի իմ, էնն ասեց՝ արծաթ, տղեն քաղեց, մեծ խարտիւրմ լցեց, առավ էկավ դարվեշի խեշ:

Դարվեշն է՝ զօսկի-արծաթն առավ տղից, շալկեց ու հ'ընկավ ճամբախ, դնաց: Զտղեն թողեց էդ տեիս:

Մնաց սարու գլուխ. մութ ու գիշեր տվեց վրեն, պառկավ, քնավ: Քնավ առտրվանց հ'ելավ, հ'ելավ նստավ, մտածեց, հ'ուրվեր էրթամ, հ'ուրվեր չէրթամ, հոր խոսք հ'ընկավ միտք, օր ուրեն ասեր էր. «Ձավակըս, արև ինչ դիով օր հ'ելավ, կըռնես քզի ըռեճ զէնդին ու կէրթաս»:

Տղեն առավ ճամբախ հ'առեջն ու գնաց: Շատ գնաց, քիչ գնաց, էկավ քոշկ ու սարի մը հ'ըռաստ: Գնաց մտավ քոշկ ու սարեն, օլըրտավ, տեսավ, օր մարգ ու մադաթ չկա էդ քոշկի մեջ: էկավ հ'օդե մը նստավ, հար հ'իրկուն էղավ: Հ'իրկուն էղնելուն պես տեսավ, որ բարո մը մուրուք կէշ-նի շուր ի շոբեր, փըրթավ էկավ:

Հալվորն օր էկավ զէդ տղեն տեսավ, զարմացավ:

Ասեց.— Լառ, հավը ուր թևոք, օձ ուր պորտոք էդա տեխ չի դա, դու իմա՞լ իս էկի, հ'ընկի էդա տեխ, դու հ'ու՞ստեն իս:

Տղեն պատմեց զուր գլխու գալած հալվորուն, սլ ու քեֆլաթն հըմ-լա է:

— Ես օսկերչու մը տղա ենք, օրըմ նստուկ ենք կրանենք, դարվեշըմ էկավ, ասեց իմ բարուն. «Օսկերիչ, դու հըմլա շըս կառնա տուն պահի, էկո զէդա տղեն տուր ընծիկ, առնիմ էրթամ սար, օսկի-արծաթ բերինք, դու լե կի, ես լե ուտիմ»: Առավ զիս ու էկավ. հ'եջանք սարու մը գլուխ: Ընծիկ ասեց. «Տղա, հանդե ես կկարդամ, կանչորեք հըմեն կելնին լեզու, լն կասե՛ հս ֆըլան ցավու դեղ իմ, իմ անուն էդա է, չէղնի ձեռք իտաս, էն խոտն օր ասեց՝ ես օսկու խոտ իմ, արծթի խոտ իմ, ժողվե, լից տոպ-րակ»: Դարվեշ առավ կարդալ, ես հ'իջա սարու տակ, տեսա օր կանչորեք հ'ելան լեզու, խոսացին, գորն օր էկավ օսկի արծաթ խոտուն, էնն ասեց, ես օսկու խոտն իմ, էնն՝ արծթի, ժողվի լցի տոպրակ, առա էկա դար-վեշի խեշ: Դարվեշ շալկեց զտոպրակ, զիս թողեց սարու գլուխ, մանցի հ'ոնի, հար լուսցավ, ասի՝ դուրվե՞ էրթամ, դուրվե՞ չէրթամ, հ'ընկավ իմ հոր խոսք իմ միտք, օր ասեր էր. «Լառ, դարվեշներուն իթիրար չէղնի, կէղնի օր թողե զքզիկ սարու գլուխ, էրթա, հանդե՛ արե ինչ դիով հ'ելավ, կրոնես կէրթաս»: Ես լե բռնի, էկա էդա տեխ, հ'ելա դուրս:

Բարոն ասեց.— Մատամ օր դու էկեր իս հ'ողա, հ'ելի դուրս, էլ քզիկ շարա չկա դառնաս, էրթաս ետ. ընծիկ ավլատ-թավլատ չկա, էկո, էղի ընծիկ տղա:

Տղեն ասեց.— Թըղ էղնի:

էղավ Բարոնին տղա: Բարոն ցերեկ կէրթեր աշխատելու, հ'իրկուն կիգեր: Վախտըմ օր մանցին, Բարոն հ'օդեսներու բալնիկ տվեց տղին:

Հ'ելավ օլըրտավ, տեսավ օր էրկու-իրեք հ'օդի դուռ փակուկ էր, զէ-դոնց բալնրկներ շտվեր էր:

Ասեց.— Իմա՞լ հեր է, օր ընծիկ յավլա չէ, զէդա բալնրկներ իտա, բերեր է զդարդակ հ'օդի բալնրկներն է թասլիմ էրի ընծիկ:

Ջնըյաթ կախեց: Հ'իրկուն Բարոն դառցավ, էկավ, տեսավ օր տղի քիթ ու մուրթ խառնուկ է հ'իրար:

Ասեց.— Տղա, հ'էսօր դու հիվանդ ի՞ս, ի՞նչ իս, զքու նըյաթն էրեր իս:

Տղեն ասեց.— Նը հիվանդ իմ, նը բան է էղի, բան օր էղեր է, ես էղ-

նիմ քզիկ տղա, դու ընծիկ հեր էղնիս, հ'ելնիս զդարդակ հ'օդեսներու բալնիկ իտաս հ'իս, զլիք հ'օդեսներուն շի տաս, ըպա զիմ մատենն հս շէնիմ, ո՞ր էնն:

Բաբոն ասեց.— Լաո, հալբաթ հս բանըմ գինենք, օր շտվի, իտամ կփոշեմնիս, էլ քու ձեռք շընկնի, էն տեղրանք բան շկա, դարդակ է:

Ինչ էրեց, տղեն լեզու չհասկցավ, հ'ելավ տվեց զբալնիկներ, թողեց գնաց ուր գործուն:

Բաբոն օր գնաց, տղեն առավ զբալնիկներ ու հ'ընկավ հ'օդեք, էդա շէ, էդա է, օլըրտավ, էկավ հ'օդեմ լե բացեց, տեսավ, օր սուրաթըմ կա զարկուկ, էդ հ'օդի դռան հ'ետե, մարդ օր տեսնա, հայրան կմնա. տղի ուշք հ'էսօր շընցեր է, տարի մը հ'առեջ հ'ընցեր է, հ'ընցավ հ'ընկավ գետին: Շատ մնաց, քիչ մնաց տղի ուշք հ'ընցուկ, շըմ գինա, Բաբոն հ'էն օր շուտ դարձավ, էկավ տուն, դիներ օր տղի վրեն փորձանք մը պիտի հ'իգեր:

էկավ.— Տղա, տղա:

Տղա՝ շկա:

Տղեն նը վառեր է, նը էփեք է ու նը թափեր է:

Բաբոն էկավ, տղեն կիսամեռել էր էղի: Ասեց.— Լաո, քզիկ շասի՞, լախա շունիս, հ'որի չսեցիր:

Տղեն ասեց.— Բաբո, շըմ գինա, էդա հ'իգամ, էդա էրթամ, զէդա սուրըթի տեր ընծիկ կգտնաս:

Բաբոն է, տղից յախա շկացավ օր ազատեր, էն հ'օդի մեջ, օր սուրաթ քաշուկ էր, գափանք մը կեր, բերեց բացեց, հ'իջուց զտղեն մեջ, էդ տեխ մարմար քարուց կապուկ հառաջ մը լե կեր:

Ասեց.— Զէգա հառաջ կտեսնա՞ս, քզիկ հ'ողա տեխըմ կփորես, կմըանես մեջ, մարդ շտեսնա զքզի, ուրբաթ ուրբաթ կեսօրվան իրեք հատ էղըվնեկ կիգան, կհանին զուրանց էղըվնեկ հալվներ, կէղնին հուրնիկհրեղենն ու կընկնին ջուր: Օր կընկնին ջուր, դու վազե մեկի էղըվնիկվենին վերու, հանդե էնդոնց ըռանկն է՝ սև, կարմիր ու սպիտակ. սև ու կարմիրն շվերուս, սպիտակ կվերուս, էդ սուրաթի տեր սպիտակն է:

Մարգարտե շապիկըմ լե տվեց տղին, ասեց.— Հընտե, էնի կմնա տկլոզ, կուզե զուր էղըվնիկվենին հագնի, դու տար զէդա շապիկ, տուր ուրեն՝ թըղ հագնի, բըլե խոսք առնիս հ'ուրեն, սորա տանիս, իտաս, ջապիկ հագնի:

Տղեն Բաբոյի ասածի պես էրեց, բերեց հառաջի կուշտ հորըմ փորեց գետնի տկեն ու ծակըմ թողեց, մտավ մեջ:

Ուրբաթ կեսօր էղավ, տեսավ օր իրեք էղըվնիկ փանջարից մտաններս, հանեցին զուրանց էղըվնիկվենին, դրին հառաջի կուշտ ու մտան. շուտ կլողկընեն, տղեն թալեց սպիտակ էղըվնիկու էղըվնիկվենին վե-

րուց, պահեց, ախշըկներն է, օր լողկըցան հ'ելան, զուրանց հալավ կհազնեն, էրկու քուր հ'ելան, էն մեկ մնաց մըջ շրին, պոռաց ասաց իրեք հեղ. «Ո՞րն է զիմ էղըվնիկվենին տարեր է, թըղ իտա, ես խոսք կիտամ»:

Երկու քուր հագած են, նստած վըր քարերուն, ախշիկն է, օր խոսք տվեց, բերեց տղեն շուտմաշուտ դմարգրտե շապիկ, էձգեց ախշկա վիզ, բուրվըդիք օր տեսան, ասին.— Դե՛լ, խանճուխ, դու էդնիս Հնդստանա թաղավորի ախշիկ, հ'իգաս խոսք իտաս հողածնի՞ն, դու կանի, զքու քիթ ու մոտի՞ կկտրինք,—գըֆ տվին ու թռան գացին:

Տղեն առավ զախշիկ, հ'ելավ էկավ վի, գրկվան իրար ու պառկան, պուրանց քեֆ հասըլցուցին:

Բարոն հ'իրկուն օր էկավ, տեսավ օր տղեն զուր հ'ուզած բերեր էր, էրեց ուրեն հարս:

Ժամ ու ժամանակը մանցին, սատանեն մեկ լե մտավ տղի հ'անթե տակ, կարած կութ, ըռհաթ ապրել զաչք կհաներ: Միտք հ'ընկավ ուր անոթի հեր, ասեց.— Ես կէրթամ իմ հ'երկիր:

Բարոն ասեց.— Լաո, մ'էրթա, կփռմընիս, էդի Հնդու Յամանու թագավորի ախշիկն է, որն օր տեսնա, զքու գլուխ կիտա զարկել, քու ձեռքեն կառնե, ըշթա քզի կտորըմ հաց կա, կի ու նստի հ'ոնա, հ'որի՞ կէրթաս:

Ինչ էրեց, լեզու չհասկցավ, տղեն բռնեց զփետի շոր գլուխ ու մնաց: Ճար կտրավ, հ'ելավ էրկու արծիվ կանչեց:

Ասեց.— Մեկդ կդնե զկնիկ, մեկ լե զիրիկ ուր թիվերու վրեն, կհանեք ֆըլան տեխ, դնեք ու հ'իգաք:

Բերեց դմակըմ ու փառըմ գինի տվեց տղի մոտ, դմակըմ ու փառըմ գինի լե ախշկա մոտ:

Ասեց.— Ինչքան օր արծըվներ կանոթնան, դմակըմ կիտաք ու զգինին լե հ'ետեեն, զձզիկ կհանին ձըր հ'երկիր:

Արծիվներ առան ուրանց թիվերու վրա ու հ'ելան հ'ընկան ճամբախ:

Շատ գացին, քիչ գացին, ախշկա դմակ խըլըսավ, մեկ հեղ էր տվի, արծիվ հ'ուզից դմակ, ախշիկ թալեց զչախուն ուր թութկեն կտորըմ միս կտրեց, տվեց: Արծիվ օր առավ բերան, տեսավ շոռ էր, գիցավ իսնի միս էր, պահեց ուր լեզվի տակ, չկերավ:

էկան, էկան, քաղքի մը մոտ հ'իշան, արծըվներ դրին վըր ճամբու մը ու դարձան, կէրթեն: Տեսան, օր ախշիկ չկառնա քելե, արծիվ հանեց դմիս լեզվի տրկեն, տվեց ախշկան, ասեց.— Ախշի, առ զէդա զարկ քու յարի վրեն, կսաղնա:

Ախշիկ առավ զարկեց, էնդոնք դարձան գացին ուրանց ճամբու հետ, տղեն առավ զուր կնիկն, էկավ քաղքի մեջ: էկավ օր պիտի մտնեք քա-

դաք, էդ քաղքի բազրկան բաշու ձեռք հ'ընկեր էր Հնդստանա թագավորի ախլկա պատվերք, կախեր էր պատեն ու կէրթեր, կիգեր, կիշքեր վրեն, կհալեր ու կմաշվեր, ձեռք չըր հ'ընկներ:

Բազրկան բաշին հ'ըռաստ էկավ, աչք առավ ախլիկն, խելք գլխեն գնաց, ասաց. «Յա՛, էդա իմ փնտրած ախլիկն է, ես գիշերով կփնտրենք, ցերեկով հ'ընկավ իմ ձեռք, իմա՛լ էնիմ, զէդի էդ տղի ձեռքեն առնիմ»:

Ասեց.— Տղա, դու հ'ուստ ի՞նչ:

Տղեն ասեց.— Ես խարիբ իմ:

Ասաց.— Զի գա՞ս հ'էսօր մըր տուն մըսաֆըր:

Տղեն է՛ միամիտ-միամիտ ասեց.— Հ'ո՞րի չըմ հ'իգա:

Առավ զուր կնիկ ու հ'ընկավ բազրկան բաշու հ'ետե գնաց: Գացին հ'օդեն, օր մտան, ախլիկ վերուց զգլուխ վի, տեսավ զուր սուրաթ: Ասեց՝ հե՛յ վախ, իմալ մինք հ'ընկանք հ'ոդա:

Իրկան ասեց.— Դու իմա՛լ էկար հ'ոդա, էղար մըսաֆըր, տեխ վտրե՞ր էր քու արևու վրեն, կանի տես դու իմա՛լ փոշեմնիս:

Իրիկն ասեց.— Հ'ո՞րի պիտի փոշեմնիմ, խարիբ ինք, տեխ չկեր, չդա մարդ թաքլիֆ էրեց, մինք լե էկանք:

Օր տղեն ասեց՝ հ'որի կփոշեմնիմ, ախլիկն ասեց.— Վերու զգլուխըդ վի:

Վերցուց տեսավ, հա՛յ հո, էդա էն սուրաթն է, օր կախուկ էր բարոյի հ'օդից. քիչըմ տրտմավ, սորա դարձավ կնկան սիրտ տվեց:

Ասեց.— Ջանըմ, շատ կվախենաս, բազրկան բաշու քյամալն ի՞նչ է, օր էդա սուրըթով զքզիկ առնե հ'իսնե:

Ախլիկն ասեց.— Կտեսնանք:

Տվեց քառսուն փարա իրկան, ասեց.— Դու գնա շուկից ընծիկ քառսուն փարի աղու բի, ես գինամ զիմ էնելիք:

Տղեն առավ զքառսուն փարեն, գնաց շուկեն, առավ քառսուն փարի աղու, էկավ, բերեց տվեց կնկան:

Օրըմ մանցին, օլոր օր հ'ելան կէրթեն, բազրկան բռնեց զտղի յախեն.— Դո՞ր կտանես. զէդի, էգի իմն է:

Տղեն ասեց.— Ջանըմ մ'էլի, մ'ըլի, էդի իմ կնիկն է, ես գացեր իմ ֆըլան տեխեն բերի:

Չարա չէղավ, հ'ելավ բազրկան գնաց վըր տղին գանգատ:

Գնաց գանգատ, ասեց.— Տեսեք, էդա իմ տղեն է, ճամփի օր էրթեր զուր մեր առնե հոր տնեն, հ'իգեր, մըկա առեր է, էկեր է, կաներ է վըր օտաց, կասե՛ էդի իմ կնիկն է, քու կնիկ չէ: Մեր իսկի զտղեն կառնե՞, զէդ դատաստան դուք էրեք:

էկան գանգաւորներ, քոման վ'իրարու, ասին՝ էդ րազրկին տղա չկա, իլավա կենն:

Տղից հարցուցին, տղեն ասեց.— Իմ կնիկն է:

Ու տղի խոսք չմըխ բռնեց, քանի օր էնդոր շահագներ, շահագութին տվին, թե էդոր տղա չկա:

Դարձավ էկավ տուն, կնկան թարիֆ էրեց, ասեց.— Գացինք գանդատ, բազրկան ասեց. «էդա իմ տղեն է, ճամբի ուր մամու հ'ետեան, բերեր, բերեր է, հըմկա կասե իմ կնիկն է, մեր իսկի զտղեն կա՞ննե՞: Շահագ հ'ուզին, ցուցուց, կանչին բերին շահագներ ասին՝ սուտ կասե, էդոր տղա չկա: Սորա հ'իսնե հարցուցին, ասի. «Իմ կնիկն է»: Հախ տվին ընծի, թողինք էկանք:

Կնիկն ասեց.— Բազրկնի հետ պետք է յուր էրթանք, օձ անուշուրթենով ծրկեն կհանեն, օր յուր չէրթանք, կիգա ճամբու հետ, կվնասե զմի, մըր թարկ չիտա, դու թող ընծի:

էն աղուն օր բերեր էր, ախշիկ պիտի իտեր բազրկին խմեր, նըստան վըր հացին, գինի խմելու ատեն լըցեց զաղուն ըստաքնի մեջ, տվեց րազրկին:

Բազրկան խմեց, շրջավ գետին:

Բազրկան օր փիցավ, տղեն ասեց.— Ախըր բազրկան գնաց, ուրեն լե ավլատ-թավլատ չկա, էդա հարստութեն հ'որի՞ մնա տեխ, էկո հոկցած չէրթանք, նստինք, քանի սաղ ինք, ուտինք ու վայելինք:

Կնիկն ասեց.— Լախա շունիս, հարստութեն ուտե զտերու գլուխ, իդա տեխ մնաք, օրըմ լե ուրիշ կէլնի ընծի տեր, դու չըս կառնա ազատի, ախըր օր Բաբոյին անկաճ չերի ու առար էկար, հ'ելնենք, էրթանք:

Հ'ըմեն բան հազըր էր րազրկին, հ'ելան բարցան զբազրկնի հարստութենն ու հ'ընկան ճամբախ:

էկան, շատ էկան, քիչ էկան, էկան խոնախանե մը հ'իջան: Հ'իջան խոնախանեն, էդ հաղ լե քոռախադի թագավորի տղեն էկավ էնդին:

Կնիկն օր տեսավ թագավորի տղեն, խելք գնաց, ասեց.— Հըմլա խորոտիկ լե կէղնի՞ աշխրթի՞ մեջ:

Խելք օր էկավ գլուխ, ասեց. «Ես էղնիմ թագավորի մը՝ տղա ու էդա կյադեն զէդա կնիկ առնե, էրթա, էլ հ'որի՞ սաղ կմնամ: Իմալ էնիմ, էդոր չար գտնամ ու իմ հեր չլսե, զէդա տղեն իտամ կախել ու գկնիկ առնիմ ձեռքեն»:

Մտածեց, ճար հըմլա կէղնի, դառցավ էկավ ուր տեխ նստավ, էրկու մշակ ճամբեց, ասեց.— Գացեք ֆըլան տեխ տղեմ կա, առեք ու էկեք:

Առանց գանգաւորի, առանց մեղքի, առան զտղեն գացին օր կախեն:

Տղեն տարան, օր կկախեն, կնիկն ասեց.— Իմալ կէղնի, զէդա տղեն մեկ լե ազատինք, հ'ընկեր-ինք խարիբ տեխ ու մարդ չընք ճաննա:

Հ'ելավ տղե մը գտավ, քանի մը փարա տվեց ձեռք ու թուղթըմ գրեց թագավորին. «Դու իմա՞լ թագավոր իս, օր որն օր հ'իգա էղա հ'երկրեն հ'ընցնի, առանց գանգատվորի կրոնին, տանին, կախին: Ծա շնգու Յամանու թագավորի ախշիկն իմ, էկա իմ մարդու հետ օր կընցնենք էրթենք, քու տղեն տեսավ զիս, ճամբեց զիմ իրիկ տարավ, օր կախե, առնե զիս: Օր գինամ զիմ իրիկ պիտի կախե, ջուհար կէնիմ իմ հոր, ուր ասքյար-ասքրով հ'իգա քու վրեն կոխվ, քու տղեն կտրիճ է, թըղ ելնի կանի իմ հոր ասքրի հ'առեջ, նոր գինամ կտրիճ է»:

Տվեց զթուղթ, առավ տղեն գնաց, տվեց թագավորի ձեռք, կարդաց, կանչեց զուր վազիր, ասաց.— Գնա, տես օղորդ է, օր բերեր է զէդ կնկա իրիկ, կկախե, ի՞նչ է ուր հանցանք օր կկախե:

Վազիր գնաց, տեսավ օր օղորդ է, էկավ թագավորին ասեց.— Օղորդ է, բելա սապապ բերեր է զմարդու իրիկ կկախե:

Թագավոր ճամբեց զտղեն առավ, էկավ, ասեց.— Ի՞նչ հանցանք է էրի էդ մարդ, օր առանց հարց ու փորձ էնելու բերեր իս, կկախիս:

Տղեն ասեց.— Էնի էղնի կյադի մը կտոր, էնոր կնիկ զիմ խորոտիկ էղնի ու բերե իմ հ'առչենն հ'ընցու տանե, ըպա չըմ կախի՞:

Հերն ասեց.— Հախ շունիս:

Խանտըրմիշ էրեց, առավ զիրիկ, թասլիմ էրեց կնկան, ասեց.— Դը էլեք էղա հ'երկրեն քաշվեք, քանի տարին տղայի:

Առան զիրար ու էկան:

Էկան, էկան ուրանց տուն իշան:

Շատ մնաց, քիչ մնաց, թագավորի տղին էղեր էր դարդ, հ'ելավ հագավ ձեռքըմ դարվեջի հալավ ու հ'ընկավ կնկա հ'ետենն:

Ասաց.— Ալավակի, ես իմ հոր անկաճ պիտի չէնիմ, պիտի էրթամ հասնիմ էդ մարդուն, սպանիմ, առնիմ զկնիկն ու հ'իգամ:

Տղեն հ'էկավ, մեկ լե զուր հոր հաց գտավ, էդոնք թըղ մնան հ'ողի. մենք դառնանք թագավորի տղի վրեն:

Թագավորի տղեն մտավ դարվեջի խըլըղ ու հ'ընկավ ճամբախ: Շատ էկավ, քիչ էկավ, էկավ զտղեն գտավ: Տղեն լե գացեր էր նստի հոր դուքան, զուր օսկերչութեն կեներ:

Էկավ դուքան, չէ տղեն հեղըմ զդարվեջի ջուր խմեր է, չխաբվի:

Ասեց.— Տղա, դու օսկերիչ իս, ընծիկ օսկի ու արծաթ շատ կա, էկո էղնինք հ'ընկեր, շինինք բըլազուկ, գագաթ, ապրչան ու մատնիք, ծախինք:

Տղեն ասեց.— Քու օսկի ու արծաթն քզիկ թըղ էղնի, ընծի օսկի ու արծաթ շատ կա, իմ հեր հըմալ օսյաթ-ամանաթ շերեր է ընծի:

Դարվեջ ասեց.— Հըմալ չէզնի, տղի հետ գլուխ չելնի, ես պիտի էրթամ թզեր օլըրդիմ, բալքիմ գտնամ զդարվեջի տուն, զկնիկ տեսնամ:

Դարվելն է, հ'ելավ գուֆըմ առավ ձեռք, հարցուց զօսկերչու տուն,
էկավ գտավ ու նստավ դուռ: Առավ զդուֆ ձեռք՝ զարկեց ու իշքեց փան-
ջարի դին: Կնկա ճար կտրավ, իշքեց փանջարից, տեսավ օր դարվել
տնկեր է զքիթ ու զինք կիշքե, ճանչցավ, օր էդի թագավորի տղեն է:

Ջարկեց, զարկեց, հանեց զբաշխիշ տվեց, թողեց գնաց: Օր թողեց
գնաց, ասեց.— էդոր յոլեմ պետք է հանել, թը չէ՝ չէղնի:

Հնգստանա թագավորի ախիկն օր տղեն բերեր էր, դրեր էր յոթ
հ'օդով ներս:

Հ'իբկուն, դառցավ էկավ ուր տուն:

Կնիկն հարցուց, ասեց.— Մարդ, հ'էսօր քու դուքան մարդ էկե՞ր է:

Տղենն ասեց.— Չէ, մարդ չէկեր է, մինակ դարվելըմ էկավ, ասեց.
«Ընծի օսկի ու արծաթ շատ կա, էկո էղնինք օթթախ, շինինք մատնիք,
բըլադուկ, ծախինք»: Ես ասի՝ հեղըմ դարվելներուց խրատվեր իմ, իմ
հեր օսյաթ էրեր է, օր մարդու հետ հ'ընկեր չէղնիմ, ընծի օսկի ու ար-
ծաթ շատ կա. թողեց գնաց:

Ըստհաղ կնիկ վերցուց, ասեց.— Հ'էսօր դարվելըմ լե մըր փանջարի
տակ էկավ, զարկեց, ես անկաճ չէրի, ճարս կտրավ հանի տվի զուր
բաշխիշ, օր էրթեր, տեսա օր պըշխիւր է զիս կիշքե, ֆըրա օր թագավորի
տղեն է:

Ասեց.— Իմալ էնինք օր էդա դիր լե ազատվինք:

Կնիկն ասեց.— Կիշնիս, բաղչի դռան հ'առեշ հորըմ կրանաս, իշալ-
լահ զբազրկնի աղուպեն կբերիմ ուր վրեն:

Տղեն հ'իշավ ու բաղչի դռան հ'առեշ յոթ գազկան հորըմ փորեց:

Դարվել օլոր օր կես ավուր մեկ լե էկավ, օր դուֆ զարկեր, կնիկ
նստեր էր փանջարեն կիշքեր:

Ասեց.— Ասեք թըդ հ'իգա վի:

Ջհորու բերան աղեկըմ բռներ էր խըսըլով, զգու օր բացին, դար-
վել ներս պիտի մտներ, օտք թալելու պես, չըրո՞մփ, գնաց հորու մեջ:

Դարվելն օր հ'ընկավ հորու մեջ, ախիկն հ'իշավ էկավ ցած, էկավ
հորու վրեն գճավ իշքեց:

Ասեց.— Թագավորի տղա, դու ջահել ջըմլիկ էր. ես ասի քզի զէդա-
բան մ'էնի, դու անկաճ չէրիր, տարար զիմ իրիկն օր կախեր, տեսար
աստված իմալ ըբրեց քու հ'առեշ: էկո, խոսք տուր, հեղըմ լե ուրիշ կնկա
հ'ետեկն չընկնիս, զքզիկ ազատիմ, գնա հասի քու կնիկ-ճժուն, թե չէ՝
չըմ ազատի:

Իրեք անգամ ասաց, իրեք հեղ լե թագավորի տղեն ասեց. «Քանի
սաղ իմ, զքու թարկ չպիտի իտամ, կուզիս հանե, կուզիս մը հանիս»:

Կնիկն ասաց.— Օր զիմ թարկ չը պիտի իտաս, դու լե տես ու զհող
տվեց վրեն, լիք լրցեց:

Ասեց.— Դը գնա, զիմ թարկ մի տա:

Նոր փրցավ, ազատավ կնկա յախեն ու օսկերչու տղին ու նստան
զիրար վայելեցին:

Աստժուց հիշավ իրեք խնձոր, մեկ՝ ասողին, մեկ՝ լսողին, մեկ
քե՛ն անկաճ էնողին:

